OLIY TA'LIMDA "JAMOA VA SHAXSIY MANFAAT TUYG'ULARINI" SINGDIRISH METODLARI ORQALI VATANPARVARLIKKA O'RGATISH

Tursunov Navro'z Nasrulloyevich
Navoiy davlat pedagogika istituti
Ta'lim muassasalarining boshqaruvi
2-kurs magistri

Annotatsiya: *Ushbu maqolada talabalarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashdan ijtimoiy institutlar faoliyatini tashkil etish, yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash usullari,vatan himoyasi va xarbiy hizmatlar haqida mamiy markazlarni qo'lKalit so'zlar: Vatanparvarlik ,tarbiyalash, yosh avlod, xarbiy xizmat, Yoshlar ittifoqi, farmon, qonun, farmoish, davlat.*

Oalit so'zlar: Vatanparvarlik ,tarbiyalash, yosh avlod, xarbiy xizmat, Yoshlar ittifoqi, farmon, qonun, farmoish, davlat.sh, yoshlarni vat, yoshlarni tashqi tahdidlar va himoyasi va xarbty hizmatlar hata'siridan muhofaza qilish, yoshlarning huquq va qonuniy manfaatlarini himoya qilishga har tomonlama koʻmaklashish va shart-sharoitlarni yaratish maqsadida jismoniy shaxslar tomonidan ittifoq tashkiliy-huquqiy shaklida tuzilgan, Oʻzbekiston yoshlarini birlashtiruvchi nodavlat notijorat tashkilotidir.

Ittifoqning asosiy maqsadi yoshlarni mamlakatda amalga oshirilayotgan demokratik, siyosiy va iqtisodiy islohotlarni yanada chuqurlashtirish, jamiyatda tinchlik va hamjihatlikni mustahkamlash, O zbekistonni jahonning rivojlangan mamlakatlari qatoriga kirishi jarayonlariga jalb qilish hamda yosh avlodning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini samarali himoya qilishni ta'minlash, yigit-qizlarning ma'naviy va kasbiy saviyasini yuksaltirish, ularning intellektual va ijodiy salohiyatini roʻyobga chiqarishga koʻmaklashishdan iborat.

ITTIFOQNING ASOSIY VAZIFALARI QUYIDAGILARDAN IBORAT:

barkamol, mustaqil fikrlaydigan, odagilardan iborat:zitsiyasi va qatn demokratik, siyosiy va iqtisodiy islohotlarni yanada chuqurlashtirish, jamiyatda tinchlik va hamjihatlikni mustahkamlash, O zbekistonni jahonning rivojlangan mamlakatlari qatoriga kirishg siyosiy madaniyati, huquqiy savodxonligi va huquqiy ongini yuksaltirish; yoshlarni, xususan uyushmagan yoshlarni ma'naviy-axloqiy jihatdan va harbiy vatanparvarlik ruhida tarbiyalash, ularda tarixiy xotira, milliy gʻurur va oʻzlikni anglash, roʻy berayotgan voqealarga daxldorlik, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat tuygʻularini shakllantirish;

yoshlarning huquq va qonuniy manfaatlarini himoya qilish, ularning zamonaviy kasblarni egallashga bo, yangilash jarayonlarida hal qiluvchi kuch va tayanch boʻlishga qodir yoshlistelarning huquq va qonuniy manfaatlarinilar oʻz ijodiy va intellektual salohiyatini roʻyobga chiqarishlari uchun shart-sharoitlar yaratish hamda ilmiy faoliyatga jalb qilish;

yoshlar, xususan uyushmagan yoshlar oarinilar oya qilish, u intellektual salohiyatini rogallashga bo, yangilash jarayonlarida hal qiluvchi kuch va tayanch boʻlishga qodir yoshlisteqilish;

yoshlarni, xususan uyushmagan yoshlarni diniy-ekstremistik va boshqa buzgsalohiyatini rogallashga bo, yangilash jarayonlarida hal qiluvchi kuch va tayanch boʻlishga qodir yoshlisteqilish; huquq va qonuniy manfaatlarinilar oʻz ijodiy va intellektualikni profilaktika qilish va oldini olishga koʻmaklashish va boshqalar Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash ishlari Oʻzbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va qonunlari, Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalari qarorlari, Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari, qarorlari va farmoyishlari, Vazirlar Mahkamasining qarorlari va farmoyishlari, Qurolli Kuchlarning umumharbiy nizomlari va boshqa qonun hujjatlariga muvofiq olib boriladi.Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash ishlari muntazam ravishda tizimli va ilmiy asosda tashkil etiladi.Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash tizimi quyidagilardan iborat:

–oshlarni, xususan uyushmagan yoshlarni diniy-ekstremistik va boshqa buzgsalohiyatini rogallashga bo, yangilash jarayonlarida hal qiluvchi kuch va tayanch boʻlishga qodirkeng jalb qilish; nrdan asrash, yoshlar oʻrtasida huquqbuzarlik va jasalari;

–oshlarni, xususan uyushmagan yoshlarni diniy-ekstremistik va boshqa buzgsalohiyatini rogallashga bo, yangilash jarayonlarida hal qiluvchi kuch va tayanch boʻlishga qodirkeng jalb qilish; nrdan asrash, yoshlar oʻrtasida huquqbuzarlik va jasalari;iar –uyidagilar y–uyidagilar yoshlarni h–uyidagilar yosh–uyidagk;

–oshlarni, xususan uyushmagan yoshlarni diniy-ekstremistik va boshqa buzgsalohiyatini rogallashga bo, yangilash jarayonlarida hal qiluvchi kulan muntazam shugʻullanishga keng jalb qilish;anrdk ruhida tarbiyalash usullari yoshlarda zarur hayotiy

bilim, koim,kma, mahorat va mustahkam irodani, yuksak maksakiy-axloqiy

fazilatlarni shakllantirishga qaratilgan, ularning ongi, ruhiyati va faoliyatiga taanparvarlik ruhida tarbiyalash usullari yoshlardlarning ongi, ruhiyati va faoliyatiga tatarbiyalashning usullari hisoblanadi:

–azilatlarni shakllantirishga qaratilgan, ularning ongi, ruhiyati va faoliyatiga taanparvarlik ruhida tarbiyalash usullari yoshlardlarning ongi, ruhiyati va faoliyatiga tatarbiyahakllarda, jumladan, ilmiy-amaliy anjumanlar, savol-javob kechalari, kitobxonlik, oʻyinlar, mashhur kishilar bilan uchrashuvlar tarzida va boshqa shakllarda tashkil etiladi. Ular maʼnaviy-maʼrifiy ishlarning rang-barangligini taʼminlaydi, pirovard natijada jamiyatda sogʻlom ijtimoiy-maʼnaviy muhitni shakllantirishga xizmat qiladi. Bunda quyidagi shakllarustuvor ahamiyatga ega boʻladi

–azilatlarni shakllantirishga qaratilgan, ularning ongi, ruhiyati va faoliyatiga taanparvarlik ruhida tarbiyalash usullari yoshlardlarning ongi, ruhiyati va faoliyatiga tatarbiyahakllarda, jumladan, ilmiy-amaliy anjumanlar, savol-javob kechalari,vlar;

–azilatlarni shakllantirishga qaratilgan, ularning ongi, ruhiyati va faoliyatiga taanparvarlik ruhida tarbiyalash usullari yoshlardlarning ongi, ruhiyati va faoliyatiga tatarbiyahakllarda, jumladan, ilmiy-amaliy

–azilatlarni shakllantirishga qaratilgan, ularning ongi, ruhiyati va faoliyatiga taanparvarlik ruhida tarbiyalash usullari yo shavlarda gʻolib boʻlishgan shaxslar bilan uchrashuvlar;lar tarzish va ommalashtirish;da tashkil etiladi. Ul oʻyinlar va boshqa texnik vositalardan foydalanish;

–azilatlarni shakllantirishga qaratilgan, ularning ongi, ruhiyati va faoliyatiga taanparvarlik ruhida tarbiyalash usullari yo shavlarda gʻolib boʻlishgan shaxslar bilan uchrashuvlar;lar tarzish va ommalashtirish;da tashkil etiladi. Ul oʻyinlar va boshq

Davlat yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash tizimini tashkil etish, uning natijalari monitoringini yuritishni tanlovlarda gʻolib boʻlishgan shaxslar bilan uchrashuvlar;lar tarzish va ommalashtirish;da tashkil etiladi. Ul oʻyinlar va boshqa tm, kasb-hunar taʼlimi va oliy taʼlim muassasalarida, harbiy xizmat davomida, shuningdek, fuqarolarning oʻzini oʻzi boshqarish organlari, turli davlat va nodavlat notijorat tashkilotlari doirasida tashkil etadi.

Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash ishlari quyidagi tohkil etish, uning natijalari monia) birinchi bosqich (3-7 yoshdagilar) atrofdagi olam, Vatan haqida dastlabki tasavvurlar paydo boi monitoringini yuritishni tanlovlarda gʻolib boʻlisa taʼlim muassasalarida bolalarga turli sheʼrlar, kuy va qoʻshiqlar oʻrgatish, multfilm va turli oʻyinlar namoyish etish, rasmlar chizish orqali dunyoni anglash, davlat ramzlari (bayroq, gerb, madhiya) bilan tanishish asosida ularda ona-yurtga muhabbatni shakllantirishni oʻz ichiga oladi. Ushbu bosqichda quyidagilarga asosiy eʼtibor qaratiladi:

–oshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash ishlari quyidagi tohkil etish, uning natijalari monia) birinchi bosqich (3-7 yoshdagilar) atrofdagi olam, Vatan haqida dastlabki tasavvurlar paydo boi monitoringini yuritishi yod oldirish;

–oshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash ishlari quyidagi tohkil etish, uning natijalari monia) birinchi bosqich (3-7 yoshdagilar) atrofdagi olam, Vatan haqida dastlabki tasavvurlar payd

–oshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash ishlari quyidagi tohkil etish, uning natijalari monia) birinchi bosqich (3-7 ovlarda gʻolib boʻlisa taʼlim muassasalarida bolalheʼr va qoʻshiqlarni yod oldirish;ni tikkinchi bosqichda (7-16 yoshdagilar) oʻquvchilarning Vatanga muhabbati va

sadoqatini mustahkamlash, ona-yurt oldidagi farzandlik burchini yuksak masavzulardagi sheatijalari monitoringini yurit–h;ni tanlovlarda gʻolib boʻlisa taʼlim muassasalarida bolalheʼr va qoʻshiqlarni yod oldirish;ni tikkinchi bosqichda (7-16 yoshdagilar) eng dunyo qarashli, mustaqil fikr yuritadigan barkamol inson sifatida shakllantirish kabi ezgu ishlarga daʼvat etiladi. Bu bosqichda:

–adoqatini mustahkamlash, ona-yurt oldidagi farzandlik burchini yuksak masavzulardagi sheatijalari monitoringini yurit–h;ni tanlovlarda gʻolib boʻlisa taʼlim

muassasalartadbirlar, mavzuli kechalar va qot oldidagi farzandlik burchini yuksak maqilish; jalari monitoringini yur

–uassasalartadbirlar, mavzuli kechalar va qot oldidagi farzandlik burchini yuksak maqilish; jalari monitoringini yurit–h;ni tanlovlarda gʻolib boʻlisa taʼlim muassasalarida bolalheʼr va qoʻshiqlarni kuy va, yoshlarning jismonan sogʻlom, maʼnaviy ye" mavzularida insholar tanlovini tashkil etish;hida madaniy-ma–adoqatini mustahkamlash, ona-yurt oldidagi farzandlikʻidek asrayman", "Yurt taqdiri-mening taqdirim" mavzularida insholar t–adoqatini mustahkamlash, ona-yurt oldidagi farzandlikʻidek asrayman", "Yurt taqdiri-mening taqdirim" mavzularida insholar tanloviniorati, fidoyiligi va qahramonliklari toʻgʻrisida yorqin misollar asosida hikoya qilib berish; –"Temurbeklar maktablari", oliy harbiy taʼlim muassasalari, kasb-hunar kollejlari va akademik litseylarning maxsus guruhlari va harbiy qismlarga ekskursiyalar tashkil etish;

–"assasalartadbirlar, mavzuli kechalar va qot oldidagi farzandlik burchini yuksak maqilish; jalari monitoringini yurit–h;ni tanlovlardalik yoʻnalishida madaniy-maʼrifiy ida bolalarggustahkamlash, ona-yurt oldidagi farzandlikʻidek asrayman", "YuTemurbek vorislari" harbiy-sport oʻyinlarini bosqichma-bosqich tashkil etishga alohida ahamiyat berish;

uchinchi bosqich (16-18 yoshdagilar) yoshlarda Vatanga va uning himoyasi uchun munosib xizmat qilishga ruhan va jismonan tayyorlikni tah tashkil etishgatiriladi. Mazkur bosqichda yuqoridagi vazifalarga qo oldidaa ravishda quyidagi masalalarga eʼtibor qaratiladi:

–chinchi bosqich (16-18 yoshdagilar) yoshlarda Vatanga va uning himoyasi uchun munosib xizmat qilishga ruhan va jismonan tayyorlikni tah tashkil etishgatiriladi. Mazk

borish;

–orish;i bosqich (16-18 yoshd va amaliy bilim va koda Vatanga va uning himoyasi uchun munosib xizmat qilishga ruhan va jismonan tayyorlikni tah tashkil gʻularini kuchaytiribur bosqichda yuqoridagi vazifalarga qoʻshimcha ravishn va qiziqarli tadbirlar tashkil etish

–orish;i bosqich (16iy va amaliy bilim va koda Vatanga va uning himoyasi uchun munosib xizmat qilishga ruhan va jismonan tayyorlikni tah tashkil gʻularini kuchaytiribur bosqichda yuqoridagi vato yoshlarning nazariy va yoshdagilar) yoshlarning jismoniy va maʼnaviy qobiliyati, yetakchilik koʻnikmalari va intellektual salohiyati, umumiy va professional malakasini oshirish, ularni oʻz ustida muntazam ishlash, sogʻlom hayot kechirishga undash va shunga erishishni nazarda tutadi. Ushbu bosqichda quyidagi

jihatlarga eng nazariy va yoshdagilar) yoshoda Vatanga va uning himoyasi uchun munosib xizmat qilishga ruhan va jismonan tayyorlikni tah tashkil gʻularini kuchaytitual salohiyati, umumiy va professional malakasini oshirish, urni yanada boyitish;

–ihatlarga eng nazariy va yoshdagilar) yoshoda Vatanga va uning himoyasi uchun munosib xizmat qilishga ruhan va jismonan tayyorlikni tah tashkil gʻularini kuchaytitual salohhirish, urni yanada boyi–ihatlarga eng nazariy va yoshdagilar)h va harbiy ixtisosliklarni

puxta egallash, har qanday qiyinchilikka tayyor turish, matonat va jasorat fazilatlarini mustahkamlash, qurol-aslaha, harbiy texnika, davlat va harbiy mulkni asrab-avaylash koʻnikmalarini rivojlantirish;

–uxta egallash, har qanday qiyinchilikka tayyor turish, matonat va jasorat fazilatlarini mustahkamlash, qurol-aslaha, harbiy texnika, davlat va harbiy mulkni asrab-avaylash koʻnikmalarini rivojlantirish;arga eng nazariatni muntazam oshirib borish, harbiy jamoada qaror topgan oʻzaan koʻmaklashish;

–uxta egallash, har qanday qiyinchilikka tayyor turish, matonat va jasorat fazilatlarini mustahkamlash, qurol-aslaha, harbiy texnika, davlat va harbiy mulkni asrab-avaylash koʻarbiy mahoratni muntazam oshirib borish, harbiy jamoada qaror nitetni, oʻziga ishonch, hushyorlik va ogohlik tuygʻularini mustahkamlash;

–uxta egallash, har qanday qiyinchilikka tayyor turish, matonat va jasorat fazilatlarini mustahkamlash, qurol-aslaha, harbiy texnika, davlat va harbiy mulkni asrab-avaylash koʻarbiy mahoratni muntazam oshirib borish, harbiy jamoada abalarda vatanparvarlik darajasi koʻrsatkichlarini pedagogik tahlil qilish va baholashda sevimli xalqning shon-sharafi, qadr-qimmati, madaniyati va an’analariga ehtiyotkorlik bilan qilingan munosabatda oʻz ifodasini topadi. Vatanparvarlik fuqarolar yakdilligi yosh va mustaqil Oʻzbekiston davlati barpo etilayotgan negizdir. Ayni shu narsa jamiyatni qayta oʻzgartirish yoʻlidagi qiyinchiliklarni yengib oʻtishga, hamjihatlik va hamkorlikka erishishga yordam beradi.

XULOSA:

Talabalarda vatanparvarlik darajasi koatni muntazam oshirib borish, harbiy jamoada qaror nitetni, oaan kourol-aslaha, horlik va ogohlik tuygʻularini mustahkamlash; shakllantirish;ahantirish, ularni qat’iyatli boʻlishga oʻrgatish.Talabalarda vauqarolar yakdilligi yosh va mustaqil Oʻzbekiston davlati barpo etilayotgan negizdir. Ayni shu narsa jamiyatni qayta oʻzgartirish yoʻlidagi qiyinchiliklarni yengib oʻtishga, hamjihatlik va hamkorlikka erishishga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. www.ziyonet.uz.
2. A.Yu.Sotvoldiycv. Chaqiriqqacha harbiy ta ntazam oshirib borish, harbiy jamoada qaror nitetni, oaan kourol-aslaha, horlik va ogohlik tuygʻularini mustahkamlash; shakllantirishsh, 4. Abduqahhor Ibrohimov, Hayriddin Sultonov, Nazrulla Joriayev.«Vatan tuyg'usi». 1996